

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

31. An propter ignorantiam proprij Parochi possit subditus eligere sibi
alienum Sacerdotem in Confessarium? Et an liceat eligere Confessarium,
relicto proprio, quando scilicet ille proprius nequam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

confitente, quia tunc Confessarius non audiret peccata, confessionemque peccatorum. Unde re-
cte ego contra Vasquez in 3.p.tr.4.ref.121. docui
talem confessionem non esse iterandam, etiam si
pœnitens nescierit postea ignorantiam Confesso-
ris; ut dixit Valerius supra. & alij.

RESOL. XXXI.

An propter ignorantiam proprii Parochi possit subdi-
tus eligere sibi alienum Sacerdotem in Confessa-
rium?

Et an liceat eligere Confessarium, relicto proprio,
quando scilicet ille proprius nequam est adeo, ut
pœnitens merito timeat sibi damnum grave ab illo?
Et an, qui habet facultatem eligendi sibi Confessa-
rium, possit eligere simplicem Sacerdotem non ap-
probatum?

Et quid de Episcopis, Cardinalibus, & Regularibus
circa hoc? Ex p.11. tr.5. & Misc. 5. Ref.30.

nequam est adeo, ut pœnitens merito timeat sibi
damnum grave ab illo; Ita Richardus, Paludanus,
Gabriel, Bonaventura *dist. 17. & 19.* Adrianus
9.5. de *Confess.* Sylvel. *Confessio* 1. q.6.

5. Sed hanc opinionem recentiores aliqui asse-
runt esse sine fundamento. Verum Dicastillus *ubi*
supra n.460. putat, quod licet tutius & melius sit
ordinarie differre confessionem: tamen si per mul-
tum tempus carere deberet Confessario, nisi confi-
teretur apud capacem, & approbatum; prudenter
credi potest rati habitatio de presenti; etiam si ille
non haberet alioquin jurisdictionem: neque enim
credendum est, quod Prælati velit eum carere tan-
to tempore confessione. Si necessitas esset gravis
periculi, cessat difficultas: Ecclesia enim in pericu-
lo mortis dat jurisdictionem. Ita ille.

6. Sed hic quaero obiter, an qui habet facultatem
eligendi Confessarium sibi, possit eligere sim-
plicem non approbatum. Et affirmativam senten-
tiam in aliquo casu tenet Dicastillus de *Sacrament.*
tom. 2. tract. 8. disp. 10. dub. 22. n. 469. ubi sic ait:
Imo salvo meliori iudicio, si forte ea facultas eli-
gendi Confessarium data sit viro alicui docto, &
prudenti, non videtur improbabile posse præsume-
re, quod qui concessit eam facultatem, novitque
hominis doctrinam, & prudentiam, voluerit ejus
arbitrio etiam relinquere approbationem Confes-
sarii pro se, maxime cum per scientiam pœnitentis
suppleri possit defectus scientiam in Confessario.
Ita ille; Verum hæc opinio mihi non placet: nam
posset applicari omnibus Episcopis, qui tamen ex
declaratione Gregorij XIII. stante eorum facultate
eligendi Confessarium, non possunt eligere nisi
approbatum ab Ordinario, ut alibi ego docui, &
me citato tenet etiam Dicastillus *ubi supra*: Idem
ego negativæ sententiæ adhaerendum esse puto,
stante Concilio Trident. *sess. 23. c. 15.* quia in ge-
nerali concessione non veniunt intelligenda ea,
quæ Superior non concederet, si specialiter roga-
retur: Summus autem Pontifex nisi expressè aliud
concedat, non censetur concessurus, si specialiter
rogaretur, facultatem confitendi cuicumque Sacer-
doti, cum periculum sit ut pœnitens Sacerdoti ru-
di, & indocto, aliterve inepto confiteatur. Ita Vas-
quez 9.93. *art. 2. dub. 5. n. 3. & art. 3. dub. 4. n. 2.* Sua-
rez *dist. 26. sect. 4. n. 9. & disp. 27. sect. 4.* Vivald. de
Confess. n.26. Reginald. *l. 1. n. 178.* & alij.

7. In uno tamen casu affirmativam sententiam
admitto, nempe in Regularibus, quando habent li-
centiam à suis Superioribus eligendi sibi Confessa-
rium: nam Tridentinum *loco citato* nihil disponit
in ordine ad confessiones Regularium, licet negent
aliqui propter id conveniens iudicatum in sacula-
ribus; quia scilicet fortè eligeretur Confessarius
non aptus. Ita Canus *relect. de pœnit. p. 5.* Gloss.
in cap. si Episcopus de pœnit. & remiss. in 6. Vasq.
9.93. *art. 2. dub. 5.* Ochågavia 9.36.

8. Sed non est deferenda nostra opinio, quam
tuetur Paludanus in 4. *dist. 17. q. 4. art. 2.* Gabriel
9.2. *dub. 5.* Sotus *dist. 18. q. 4. art. 3.* Adrianus 9.5.
de confessione dub. 1. Antoninus *tir. 17. c. 17.* Medin.
C. de confess. q. de Sacerdote alieno. Ratio est, quia
concedi potest facultas eligendi Confessarium
non Parochum, & non approbatum, ac proinde,
quando generaliter, & absque restrictione concedi-
tur facultas, maxime religiosi, qui non comprehen-
duntur illa regula generali Trident. poterunt eligere
etiam non approbatum; potestque pœnitens pru-
denti quadam diligentia cavere, ne eligat non ido-
neum, sive interrogando ab iis, qui norunt Confes-
sarium, sive aliqua alia via, potestque potiori ra-
tione

Sup. hoc sa-
prà lege do-
ctrinam 5.
penult. &
ult. Ref. 26.

Alibi in to-
7. tr. 1. Ref.
22 & ex Re-
sol. 97. §.
Tertio, cur-
sim in prin-
cipio, & in
tom. 3. tr. 1.
ex Ref. 38 §.
sed difficul-
tas. & supra
ex Ref. 23 §.
Quaero
quarto & in
alio § eorum
notationum.

Sup. hoc in
tom 3. tr. 1.
ex Ref. 39 §.
Et tandem
& in tom. 7.
n. 1. ex Ref.
92. Quoad
92. ex Refol.
94. § ult. &
in Ref. 96.
97. 98. & 99.
§. 1.

Quæstio est
de hoc

Sup. hoc in
3.p. tom. 4.
q. 93. art. 2.
dub. 3. & alij.

Sup. hoc in
7. tr. 1. Ref.
22 & ex Re-
sol. 97. §.

Sup. hoc in
3.p. tom. 4.
q. 93. art. 2.
dub. 5. n. 3.

Sup. hoc in
tom 3. tr. 1.
ex Ref. 39 §.

Sup. hoc in
tom 3. tr. 1.
ex Ref. 38 §.

Sup. hoc in
tom 3. tr. 1.
ex Ref. 39 §.

Sup. hoc in
tom 3. tr. 1.
ex Ref. 39 §.

ANTON
OPERA
Tom. 1. & 11
E III

tione Religiosus, quam secularis præsumere sibi datam fuisse eam facultatem cum ea amplitudine; quia nimirum lex illa Tridentini non lata fuit pro Religiosis, atque adeo quamvis pro secularibus præsumi possit oppositum, nec voluisse, nisi aliud exprimat, dispensare in lege Trident. non est cur præsumatur de Religiosis ea lege non comprehensis.

9. Dices secundò, sequeretur ex nostra opinione Eminentissimos Cardinales non posse eligere sibi Confessarium non approbatum ab Ordinario.

10. Respondeo, aliquos hoc asserere: sed ego illos alibi reprobavi; quod probatur ex praxi nota Pontifici, & ita me citato docet Dicast. ubi supra.

* Alibi supra ex Resol. 23. §. Quæro secundò, & si gnanter pro hoc alibi in aliis Resol. ejus annot. primæ.

RESOL. XXXII.

An, qui in articulo mortis confitetur Confessario prorsus ignaro, confessio, hoc non obstante, esset valida?

Et an in tali casu, si æger, v. g. convalesceret, teneatur de novo iterum illa peccata confiteri?

Et an supradicta procedant non solum in casu extremae necessitatis, sed etiam in gravi necessitate?

Et quid sit dicendum, & faciendum, si aliquis bona fide confitetur ignoranti Sacerdoti extra illud periculum?

Et docetur, peccare, qui ineptum, ignorantem, indoctum, & non idoneum eligit Confessarium. Ex p. 11. tit. 4. & Misc. 4. Ref. 10.

Quoad hoc quamvis non pro articulo, seu periculo mortis, sed extra lege tamen supra Resol. 28. 29. & 30.

§. 1. **N**egativè respondet Ochagavia de Sacrament. tract. de penitent. quest. 38. num. 4. Valquez in 3. part. tom. 4. quest. 93. art. 3. dub. 2. n. 2. & 3. ubi sic ait; subdit tamen Sylvester, quod confessio hujusmodi facta in extrema necessitate etiam ignorantissimo Sacerdoti confert gratiam, & esset verum Sacramentum; sed postea elapso periculo necessitatis iteranda: Unde aliqui idem docent, quando aliquis bona fide confitetur ignoranti Sacerdoti extra illud periculum. Hæc tamen duo, in primis malè cohærent esse verum Sacramentum, & validam confessionem, & iterandam, cum nullus teneatur peccata legitimè confessâ iterum confiteri, maxime quando ei non imponitur ab alio nova obligatio, ut supra explicavimus; sed solum attendimus institutionem Sacramenti. Præterea opinio hæc falsa est, quia in extrema necessitate non variantur ea quæ sunt de essentia Sacramenti, & quæ requiruntur ex parte ministrum; ita sunt tunc necessaria sicut extra illum articulum; quod similiter verum est, quando confessio fieret bona fide: neque enim bona fides amplius efficere potest, quam à culpa excusare nova penitentem accedentem ad Sacerdotem ignorantem.

2. Nihilominus sententiam Sylvestri in extrema necessitate ita censerem veram, si tamen Sacerdos non esset prorsus ignarus, sed aliqua peccata etiam communia ignoraret, alia verò benè distingueret; si tamen alius non esset Sacerdos, hic enim locum haberet ratio, ne fieret integra confessio, aut licet ex parte penitentis fieret, si ex parte Sacerdotis non integrè judicaretur, valida esset, sicut enim necessitas excusat penitentem ab integra confessione ex parte ipsius; sic necessitas ex parte Sacerdotis; & hæc esse potest ignorantia, ut diximus. Sed tunc non esset repetenda confessio omninò, sed tantum ex ea parte, qua non fuit integra ex parte Sacerdotis, quia cætera peccata verè confessâ fuerunt: extra illud verò casum, etiam si alius non

sit, non potest fieri Sacerdoti ita ignoranti confessio, cujus tamen oppositum insinuare videtur Sylvester, & ratio hujus colligitur aperte ex dictis. Ita Valquez.

3. Sed hanc sententiam falsam vocat novissimè Thomas Hurtadus var. tom. 2. tr. 12. c. 1. Ref. 34. §. 2. dub. 4. n. 2069. At ego libenter abstineo, à censura opinionum Doctorum virorum; relicta itaque censura audiamus rationem Hurtadi, quia ait in illo articulo mortis, quando non adest alius Sacerdos, nisi ille prorsus illiteratus, cum in illo casu, nullus sit casus reservatus, nec fieri debeat, nec possit aliqua detentio absolutionis; sicut sufficit quod quis det signa contritionis; absque eo quod explicet aliquod peccatum in particulari, circa quod exerceatur judicium Sacerdotis in particulari, ut in illo articulo possit absolvi (ut tenent Auctores contrarij) dans signa penitentia; absolutio valida erit absque dubio, si verba absolutionis proferantur cum intentione faciendi quod facit Christus, quam cum non possit habere Sacerdos amens, omninò validè non absolvi.

4. Sed non deseram hic etiam apponere verba Card. Lugo de pen. disp. 21. sect. 4. n. 73. ubi ita asserit; Peccat qui ineptum eligit ad hoc officium, & non solum Prælatum, sed etiam penitentem, qui habet facultatem eligendi Confessarium, & scit hunc non esse idoneum; licet sit approbatus, peccat eum eligendo, nisi talis sit penitentis; qui sua doctrina possit supplere inficitiam Confessarij, ut dictum est.

5. Excipitur casus necessitatis, ut in articulo mortis, in quo licet Sacerdos sit ignarus, & indoctus, debet audire confessionem, & absolvere; quia scientia Confessarij requiritur ad integritatem confessionis; cum autem in illo periculo non requiratur materialis integritas; sed sufficiat percipere aliquod peccatum, vel etiam peccatum in genere; non obstat Confessarij inficitia in eo casu; Unde idem dicendum erit, quando Christiani, qui apud infideles in servitute detinentur non habeant nisi unum Sacerdotem ignarum, & indoctum, ut docet Suarez n. 6. quia illa etiam reputatur necessitas mortaliter æterna. Hæc Lugo.

6. Nota verò, quod post hæc scripta invenio sententiam affirmativam Thomæ Hurtadi, docere etiam plures DD. quos citat, & sequitur Leander de Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 11. q. 105. sed ut verum fatear non videtur loqui de Sacerdote prorsus ignaro, de quo loquebatur Valq. ubi supra; sed de Sacerdote ignaro: ita ut peccet audiendo confessiones; de quo etiam loqui videtur Eminentiss. Lugo; Unde non videtur obstat sententia Vasquezij.

7. Verùm ego libenter adhæreo sententiæ Thomæ Hurta. dummodo talis Sacerdos ignarissimus proferat formam, & habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia.

8. Sed difficultas est, an in tali casu, si æger v. g. convalesceret, teneatur de novo illa peccata confiteri, & negativè respondet Thomas Hurtadus ubi supra n. 2070. Quia confessio illa valida est, verumque Sacramentum, penitentisque ex parte sua peccata omnia subjicit clavibus & judicio Ecclesiæ; ergo non manet obligatus iterum illa confitendi ex vi Sacramenti, nisi aliàs in penitentiam hæc obligatio ei imponatur.

9. Itaque qui in periculo mortis validam fecit confessionem Sacerdoti omninò illiterato, jam quantum est ex parte sua, subjicit peccata clavibus, de quibus, etsi nescierit judicare Sacerdos, sicut non obstat validitati confessionis, ut mihi est evidens, ita non inducit obligationem faciendi ali-

quam